ԹՒ 7776 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1911 ՇԱԲԱԹ

2 decembre 1911 N. 7776

نومرو ۷۷۷٦ ۱۹ تشرین ثانی ۱۳۲۷ جمعه ایرتسی

ԱՐԵՒԵԼՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

IMPREMERIE ARÉVELK FONDÉ EN 1883

پازار ایرتسندن ماعدا هر کون نشر اولنور.

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Գ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ - ԴԱՏԱՒԱՐ

آره‌ولك

یومی وسیاسی غزته

مدیر مسئول وصاحب امتیاز ك. بویاجیان

درسعادت — غلطه

ایونه فیأتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات ایچون سنه‌لکی ۱۰۰ آلتی آیلغی ٥٤ فروشدر.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վ. եօթամս.
Դուռանները համար	100	54
Արտասահման »	35	20 ֆր.

نسخه‌سی ۱۰ پاره 10 ՓԱՐԱ.

آره‌ولك
AREVELK

Journal arménien
DIRECTEUR
K. BOYADJIAN
Gons/ples Galata

ՊԶՏԻԿ ԱԶԳԵՐ, ՄԵԾ ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Օտարները մեր ազգը Հրէից հետ բաղդատած ժամանակին, գրեթէ ամէն կերպով նման գտնելով հանդերձ չեն մոռցած սա ահագին տարբերութիւնը խոստովանելու թէ՝ մինչդեռ օրինակի համար, անգլիացիներ Հրեան նախ Անգլիացի է, յետոյ հրեայ, հայը ընդհակառակը ամէն երկրի ու ժողովուրդի մէջ նախ Հայ է, յետոյ... դարձեալ Հայ։

Կ'ուզէ՞ք որ դեռ չարունակեմ։

Իմ անհատական փորձութեան և դիտողութեանցս արդիւնքը այն եղած է որ, մեր պատմական դարձածանմիաբանութեանը նոյնիսկ մեծագոյն ազդակներէն մէկը եղած է որ մենք իրարու կառչած մնանք, իրարու օգնք թող չտանք, միշտ իրարմով զբաղինք և բնաւ անտարբեր չգտնուինք։ Մեր ազգային անհատականութիւնը այս կերպով պահած ենք։

Զսոսկանք ուրեմն մեր անմիաբանութիւն անուանակոչած անհամաձայնութիւններէն և փոխանակ մրուրթիւնը անօգուտ կերպով քարոզելու և ժամանակաց ըլլալու, ճշմարտութիւնը, գիտութիւնը քարոզենք և զիրար լուսաւորենք, որպէս զի օր մը ալ յանկարծ, անակնկալ կերպով գտնենք ինքզինքնիս միաբանած և համաձայն ազգային և մարդկային յառաջդիմութեան ճամբուն վրայ։

Պատրիարքարաններու ներկայացուցիչներ, կը գրէր Լուսին, նախարարապետներկայացուցիչն հայոյն-պուլկար ժողովուրդներու միացեալ բազիրը։

Թէ՝ այս «համաձայնութիւնը», երեք քոյր եկեղեցիներու մէջ ո՛րքան պիտի տեւէ, ասիկա հայց մը չէ որ կը ներկայանայ մտքիս առջեւ. և պատասխանը բաւական գուշակիկ ու տգեղ է.—Տիդ այնպէս և այնքան որքան կը տեւեն առեւտրական մասնաւոր ընկերութիւնները, orթախառութիւնը, եթէ չահին հաւանական է որ չարունակեն միատեղ գործել, և չբաժնուիլ ոչ դրամագլուխով, ո՛չ գործունէութեամբ. եթէ չչահին կամ վնասեն, շատ հաւանական է որ որոշեն բաժնուիլ, փոխանակ ա՛լ աւելի ուժգին իրարու վարելու, ոչ միայն մինչեւ իրենց ձեռնարկին յաջողութեամբ պսակումը, այլ և անկէց ետքն ալ, մինչեւ ի կատարած։

Բայց իմ թելադրութիւնս հոս չի վերջանար. ստիպուած եմ յայտնելու իրաւացի զարմանքս անոր համար որ ոչ Պատրիարքարաններու կողմէ առաջարկուած է, ոչ ալ խաւմներու կողմէ ընծայուած է մերձեցում մը, աջակցութիւն մը, աւելի ուժգին չեշտ մը տալու համար այդ խիստ կարեւոր դիմումին։

Ինչո՞ւ չեն գտնուած, կամ ըսենք չէ գտնուած գոնէ մէկ արի, ճշմարտապէս աղատամիտ ազդեցիկ թուրք մը, երեսփոխան կամ պարզ կրօնաւոր մը, կը հարցնենք ինչո՞ւ չէ գտնուած գոնէ մէկ աղնիւ իսլամ որ հայրենասէր ժէօթով մը երթար միանար ուժ տալու համար բողոքարկուներու ամենաարդար և ամենատարրական պահանջներուն. ժողովուրդներու համաձայնութիւնը, համերաշխութիւնը ինչո՞վ և ի՞նչ կերպով առաջ պիտի գար, եթէ ամէն ատեն, ամէն բանի մէջ և ամէն կերպով քրիստոնեաները ոչնչութիւն նկատուին, իրենց խնդիրքները մերժուին, իրենց իրաւունքները արհամարուին. միթէ ասով թուրք հայրենակիցները ապացուցած չեն ըլլար որ ոչ թէ միայն մէկ հայրենիք, մէկ արդարութիւն և մէկ ժողովուրդ կայ այլ բաղմաթիւ։ Որովհետև.

Զանազան տարրերու խմբովին պահանջածը և ոչ մէկ կերպով կը տարբերի երկու պարզ անհատներու միջեւ զոյութիւն ունեցող դատէն և պէտք էր նոյնքան եռանդով պաշտպանուէր։

Մեր թուրք հայրենակիցները չեն կրնար իրաւունք սպասել որ ամէն կողմէ իրենց դատին և թէզին ուժ տրուի, և իրենք նոյնը չընեն փոխադարձաբար։

Առեւտո՛ւր, բարեկամներ, և ոչ թէ առեւտուր։

Մէկ լեզու, մէկ կրօն ունենալով չէ որ մարդիկ կամ ժողովուրդներ պիտի հաշտ ապրէին իրարու հետ. ընդհակառակը միեւնոյն հայրենիքի մը սերը պէտք էր բաւական ըլլար ալակրօն և ալացեղ տարրերու անբաժանելի եղբայրութեան։

Պատրիարքարաններու թագրիրին մէջ կարծեմ կարեւոր տեղ մը կը գրաւէ հողային խնդիրը որ... Աբրահամի և Ղոլտի օրերէն գոյութիւն ունի այդ զարմանալի երկրին մէջ, ինչ որ սակայն պատճառ մը չէ որ չարունակէ ան գոյութիւն ունենալ և այսօր։

Զեմ կրնար հասկնալ թէ ինչպէս այսչափ տարրական խնդիր մը նոյնիսկ կրնայ գոյութիւն ունենալ որևէ երկրի մէջ, և գոյութեան ունենալէն տարիներ ետքն ալ ոչ միայն չկարգադրուիր այլ և աւելի կը բարդուի, կը կնճռոտի և ծանրակշիռ հանգամանք կը ստանայ։ Ժողովուրդները իրարու դէմ դատ մը չունին, այլ վարչական անփորձութիւններու։

Գայց ամենէն աւելի չեմ կրնար հասկնալ թէ ինչ սրտով, ինչ եռանդով կրնայ կռուիլ զինուոր մը, մանաւանդ հողագործ զինուոր մը որուն կը զլացուի հող ունենալու իրաւունքը, կամ ըսենք, եթէ ոչ իրաւունքը գոնէ հողը։ կռուիլ հողին համար որուն համար չի կրնար երդնուլ թէ իրն է և որմէն չոր հաց մը հանելու դիւրութիւնները կը զլացուին իրեն, և վերջապէս որուն հեռաւոր և մերձաւոր անկիւններում աւաղակներ կապրին... խօսքս անոր դարանակալ. որպէս թէ պէտք ունենային դարանամուտ ըլլալու։

Եւ մեր պաշտպանածը այնքան Հայուն դատն է որքան բայա Թուրքին և անժառանգ Թուրքին։

Հէքեաթ.— Ժամանակաւ երկու տղաք ընկոյզ մը կը գտնեն, մին կ'ուզէ իւրացնել ամբողջը՝ զայն առաջին անգամ նշմարած ըլլալու իրաւունքով, միւսը՝ զայն վերցուցած ըլլալուն։

Երրորդ մը որ անկէ կանցնէր, վէճը կը կարգադրէ, փենճեկնելէն մին տալով մէկուն միւսը՝ երկրորդին, և ուտելով միւսը։

Մենք, արեւելքցիներս հէքեաթը շատ կը սիրենք. բաց կարծես թէ սորվելիք, առնելու դաս մը երբեք չունինք. մեր հողին վրայ թշնամիներով շրջապատուած ոչինչ կը տեսնենք. երկրի վրայ կը գտնուինք սակայն կարծես թէ լուսինին մէջ կապրինք մենք Արեւելքցիներս։

Զչփոթենք յամառութիւնը յամառութեան հետ և ուղղենք սխալները։

Ցեսնենք պիտի կրնա՞յ Թուրքիա մոռնալ իր բոլոր հին անխոհեմութիւնները, և բարեկիրթ, զարգացեալ, գրաւիչ հայրենիք մը դառնալ Դժբախտաբար դեռ ևս ներելի է երկրայիլ։

Դեռ ժամանակ կայ, ո՛վ զեկավարներ, դեռ ժամանակ կայ փրկուելու. պիտի սթափի՞նք վերջապէս։

Մ'ել հերիք է, որքան զիրար փոխոտեցինք։

ԹՈՒՐՈՎ.

ԴԵՂԱՏԻՊԿ ԻՐԱՆԻ

ԴԵՂՋԻՒՆ ԾԱՂԻԿԸ

Դեղձիին ցիւղեն ծաղիկ մը բաղեցի, փոքրիկ եւ վարդագոյն ծաղիկ մը։

Եւ այդ ծաղիկը սիրելիիս տուի, որուն շրթունքները անկէ աւելի փոքր, աւելի վարդագոյն են։

Իր բոյնեն զողցայ ժիծեռնակ մը, փոքրիկ եւ սեւ թեւերով ժիծեռնակ մը։

Եւ այդ թռչնիկը սիրելիիս տուի, որուն շրթունքները փոքր եւ վարդագոյն են, եւ բարիիները կը նմանին ժիծեռնակին սեւ թեւերուն։

Ցաջորդ առաւօտ. փոքրիկ վարդագոյն ծաղիկը ջնջած էր, եւ ժիծեռնակը բռած զացած էր։

Բայց սիրելիիս շրթունքներուն վրայ ծաղիկները կը փայլին միշտ փոքր, միշտ վարդագոյն, եւ անոր աչքերուն սեւ բարիները իրենց բուիչն առնելու, եւ ինձմէ հեռու փախչելու երեւոյթը չունին։

Թարգմ.

Ցէ-Թիէ Մ. Գ- ՄՈՋԵԱՆ

(տիկնայ մատենագր.)

ՍԻՒԶԱՆ ՏԷԲՐԷ

Համբաւաւոր արուեստագիտուհին և-րեք խաղերը, զորս տեսնելու հաճոյքը ունեցայ, Ֆրանսական բեմին նորագոյներէն և ապրուած կեանքի դրուագներն են։ Պիտի չխօսիմ Տիկին Տէբրէի վրայ չեմ կրնար, չեմ ուզեր որ և է կարծիք յայտնել նախապաշարուած մտքով. չա՛տ բարձր արուեստագիտուհի մըն է. հակառակը ըսելու պատճառ մը չունիմ, նոյնիսկ այն երկրորդական դերին մէջ զոր ունեցաւ վերջին երկու խաղերով։

Իր խաղացանկին վեց ներկայացում ծանուցուած էր 1. «Վա Ռամբ,» 2. «Էմ Մառիոնէթ,» 3. «Վաթիկ Ելիզա» և «Բուլ

ԱՐԱՅԻՆ ԼՐԱՏՈՒ

մասائل داخليه

وسائط معيشت

برەزیلیا مقر حکومتنده نشر اولنان غزته‌لردن بری، اورادە وسائط معیشتك فوق‌العاده مشکلاته معروض اولمسندن بحث ایدەرك بوبابده برطاقم ملاحظات درمیان ایتمکدەدر.

مذکور غزته شونی‌دە علاوۀ سویله‌یورکه حکومت حکمفرما اولان شو صعوبت معیشتی رفع و امحا ایتمك ایچون برقومیسیون مخصوص دخی تشکیل ایتمشدر، برەزیلیا غزته‌لرینك صحائفنده مسائل روزمرەسنه‌کچمش بولنان وسائط معیشتك خلق اوزرینه تضییق بروجه‌آتی تعداد اولنیور:

اولا: مواد غذائیه‌نك خلقك هرطبقه‌سنه الویرشلی برصورتده اوجوز صاتلمسی.

ثانیاً: خانه ودکان اجوراتنك حددن آشوری بهالی اولدیغی وبویله اولمقله برابر قواعد صحیه‌یه دە موافق برشکل ایله اعمال ایدلەمش بولندیغی جهتیدر.

مملکتمزدن پك اوزاق برمحلەدە جاری اولمقده بولنان شو حال غریب برتصادف ایله بزدە دخی عیناً موجود اولدیغنی ظن ایدر ایسەم اعتراف ایتمەیه‌جك برکیمسه تصور ایتمك ممکن اولەماز.

بالاده مذکور ایکی شرط مطالبات اجتماعیه‌مزك باشلیجه‌لرندن وبلکه‌دە اك مهملرندن عد ایدیله‌بیلیر.

ممالك عثمانیه‌نك عمومیتله هرکوشه‌سنده وسائط تعیش سهولت ایله تدارك ایدیله‌میه‌جك بردرجه‌دە بولندیغی کبی بوبابده نه حکومت نه‌دە خلق طرفندن هیچ برصورتده تشبثات لازمه‌یه مراجعت ایدلەمکدەدر.

عموم خلقك تعیشنه تعلق بولنان مواد غذائیه‌نك بهالیلغندن صرفنظر ایله استانبولدە استثنای یك آز موجود اولان خانه کیراسی دخی هرعائله باشنه برعائله درجه‌سنده بولنمقدەدر.

علی‌التدریج، سنه‌دن سنه‌یه هرخانه ودکان مستأجرلری، آنجق کیرالرینی ویرمکه مقتدر بولندقلری حالده ایجار اوزرینه تکرار برمقداردها ضم ایدلمکدەدر. اصحاب املاکك بوبابده‌کی انصافسزلغنی تعدیل ایدوب، هرخانه ومغازەیه مناسب برایجار تعیین ایتمك وظیفه‌سیله مکلف مملکتمزدە هیچ برهیئت موجود دکلدر.

امراض اجتماعیه‌مزك شوجریحه‌لرینی التیامپذیر ایتمك اوزره اقتضا ایدن تشبثلری بلا تأخیر اجرا ایتمك ضروریدر.

خصوصیله، اهالینك فقرا صنوفی غدا وکیرانك بهالیلغندن زیادەسیله متضرر اولدیغی کبی بونك مملکتمزك موجودیت اقتصادیه‌سی اوزرینه‌دە مأمولك مافوقنده اولەرق اجرای تأثیر ایتدیکی رأی‌العین مشاهده اولنمقدەدر.

انکشافات اقتصادیه‌یه عائد بولنان شو مطالعاتمزی سرد ایتمکدن مقصد مملکتمزدە وهیچ دکل ایسه مقر حکومت داخلنده وسائط معیشتی تسهیل ایتمك اوزره، برقومیسیون مخصوص وجوده کتیریلەرك ایجابات حاضره‌نك تسویه ایدلمسنی آرزو ایتمەمزدر، یوقسه بویله‌جه دوام ایدیله‌جك اولور ایسه بهمه‌حال خلق دائما وسائط لازمۀ معیشتی تأمین ایتمك ایچون برچوق صعوبتلره معروض قالوب، بویوزدن براستراحت حقیقیه‌یه مظهر اولەمیه‌جقدر.

مسائل روزمرەمز آره‌سنده بومسئله دخی حائز اهمیت برشکلده بولنمقدەدر. زیرا مواد غذائیه‌نك اولدقجه ایشه یارارینی تدارکدە کوجلك چکمکده اولان اهالینك فقرا صنفی بالطبع دها دوشکون برفیأته عائله‌سنی تغدی ایدەجك موادی اشترا ایتمك اوزره غیر قابل انکار برمجبوریت حقیقیه مواجهه‌سنده بولنور. بوندزده برطاقم امراض ساریه تولد ایدر ویاخود بوقبیل تهلکه‌لی وخائمانسوز مرضلره مساعد زمینلر استحضار اولنه بیلیر.

مملکتمزك حیات عمومیه‌سیله شدتلی صورتده علاقەدار بولنان وسائط معیشتی تسهیل ایدەرك، خلقی بوکابوسدن تخلیص ایتمك جهتی‌دە حکومتمزك جملۀ وظائفندن بولندیغندن مرجع عالیسنك نظر دقتنی جلب ایچون مصرانه رجا ایدرز.

آ. قسطانیان

(۱۹۷)

عبدالحمید دشریوو هولمس

اوچنجی قسم

سقوطه طوغرو

آلتنجی فصل

طوزاق

طاهر پاشا کندی‌مینیله استمبوطدن چیقوب، بکقوزه متوجهاً حرکت ایتدی.

کوشکك قپوسنه یاقلاشدقلرنده، رفیقلرندن بری قپویی چالمق اوزره ایلرولەدی ایسەده برقاچ دقیقه کچدیکی حالده قپویی آچمق اوزره کیمسه کورنمدی.

طاهر پاشا بوحالی بالمشاهده شویله‌جه سویله‌دی:

— عجائب‌شی بکجیلر نره‌دەدر؟

بوسوزلر اوزرینه کندیسی دها شدتلی بر صورتده قپویی اوردی ایسەده تکرار هیچ کیمسه کورنمدی.

تفنکجی باشی کندی اصدقای رفقاسندن برینه توجیه خطاب ایدەرك:

— کیت شوباغچه قپوجیسنی بورایه چاغیر! دیدی.

قپوجی‌یی چاغیرمق اوزره کیدن برقاچ دقیقه صوکره شاشیرمش برحال ایله عودت ایدەرك:

— پاشام! باغچه‌نك تیمور قپوسی یاننده هیچ برکیمسه یوقدر:

— نه دییورسك؟ قپوجی اوراده دکلی‌در؟

— خایر افندم! تیمور قپوده‌کلیدلی اولمایوب ظن ایدرسك که آچیق طوریور...

اختیار تفنکجی باشنك آلنی صغوق بر تر قاپلایوب تکرار قپویی شدتلی‌صورتده اورمغه باشلادی.

فقط ینه قپویی آچان برکیمسه اولمادی. یاورلردن بری یاننده‌کیلرینه الی ایله سکوت ایتمەلرینی اشارت ایدەرك، قولاغنی قپویه یاقلاشدیروب، دقتلیجه دیکله‌مکه باشلادی، وبرقاچ دقیقه بویله‌جه قالدقدن صوکره رفقاسنه خطاباً:

— ظن ایدر ایسەم ایچریدن برآغلایش سسی ایشیدیلیور، لطفاً سزده کلوب دیکله‌یکز!

طاهر پاشا ومعیتنده بولنانلردن برقاچ کشی یاورکبی قولاقلرینی قپه‌یه یاقلاشدیردیلر وطاهر پاشا برآز دیکله‌دکدن صوکره:

— اوت! بن‌دە ایچریدن کلن برآغلایش سسی ایشیدییورم!

یاور جواباً:

— قپویی قیروب ایچری‌یه کیرملی! در دیدی.

اشبو تکلیف حقیقۀ پك معقول ابدی ایسەده قیرمق ایجاب ایتدی ایسەده اشبو معامله اولکندن دها قولای اولدی.

اوطه‌دن ایچرویه دخول ایتدکلرنده عجائب برمنظره قارشوسنده بولندیلر.

حقی بکی حفظ وترصد ایتمك ایچون کوشکده بولنان درت بکجی وقپوجی اللری آیاقلری باغلی واغزلرینه برر مندیل طیقانمش اولدیغی حالده، دوشەمه اوزرنده، باغلرندن قورتولمق اوزره مأیوسانه جهدوغیرتده بولنیورلردی.

طاهر پاشا معیتنده بولنانلره خطاباً:

— چابوق شو زوالی ادملرك باغلرینی چوزوب، اغزلرندن مندیللری چیقاریکز!

ویریلن شو امر هان اجرا ایدلدی.

طاهر پاشا بکجیلرك بولنان برخدمتجی‌یه خطاب ایدەرك:

— عثمان! حقی بك نره‌دەدر؟

قرق یاشلرنده، قوتلی برکیمسه اولان عثمان شویله‌جواب ویردی.

— پاشا حضرتلری حقی بکی قاچیردیلر!

طاهر پاشانك کوزلری پارلایوب ایاقلرینی حرص ایله یره اوره‌رق:

— قاچیردیلرمی؟ کیم قاچیردی سویله بقالم دیو هایقیردی.

عثمان شاشیرمش برحال ایله:

— ذات دولتلریله کان پاشا واونك ادملری!

اختیار تفنکجی رفیقلرینه خطاباً:

— وای الچق ضیا وای!

باشمه بوحالی نصل کتیردك؟ یمین ایدەرم شودنائتك یاننده قالمایوب، مدهش صورتده سندن انتقام الەجغم...

صوکره عثمانه توجیه خطاب ایله:

— سویله بقالم حقی بکی قاچیردقلرندن برو نه قدروقت کچدی... بلکه هنوز چوق اوزاقلاشمامشلردر وارقەلرندن یتشه بیلیرز... سویله بقالم هانکی طرفدن فرار ایتدیلر.

زوالی بکجی جواباً:

(مابعدی یارین صباح)

استخراجاً طبعی ممنوعدر

տը Գարօթի», 4. «Լա Մագրիթիէ» 5. «Լը Լիս» և 6. «Նօար»։» Առաջին երկուքը տեսնելու պտտեցութիւնը չունեցայ։ Երրորդը՝ la fille Elisa, որուն հետ նաև Poile de carotte, չորրորդը la sacrifiée և հինգերորդը le lys Գրականական արդի ընկերութենէն առնուած նիւթեր են միւնոյն ատեն Բիեռ արիս կոչուած ընտիր գործեր, որոնք կարծեմ, առաջին անգամ է որ Պոլսոյ բեմին վրայ կը հանուին։

«Լաֆիլ Էլիզան» պտտգրաւ բան մը ունի, յուզիչ, մորմոքիչ,—ժառանգականութեան օրէնքը, «օր մը ազնցուփիւնը՝ իր աղջկան դատարարութեան վրայ որուն հետեւանքով Էլիզա, անպատասխանատու իր արարքներուն, ոճիր մը իր նկարագիրը կը յայտնէ։ Գերազանցապէս զգայնիկ, փափուկ, սիրասարիկի ազդ էակը, մանրական անուշ տեսակցութեան մը պատճառ, իր նշանածը կը սպանէ, մինչ, պահ մը առաջ, յուզմունքով, արցունքներ կը կարդար այդ դինուորը—սիրահարէն ստացած նամակը։ Այդ ընթերցումին պահուն, վրայ կը հասնի տարփատենչիկ զինուորը։ Ինչ անուշ խօսակցութեան մը կծիկ է որ կը քակուի։ Էլիզա, իր նազանքներուն մէջ համբոյրն անգամ կը ղանայ սիրահարին, սակայն ինք կը գգուէ, կը շոյէ, կը համբուրէ զայն բան հանոյ։ յետոյ իր կուրծքին վրայ կը քնացնէ զայն պէսպէսի մը պէս, և կ'ելդէ անուշ օրօր մը...։ Քունը շուանար, և Էլիզա՝ քնացող սիրեկանին գլուխը զուրգուրանքով վար կը դնէ և կը մտածէ երթալ ժառակ պարտէզն ծաղիկներ քաղել, փունջ մը շինել և իր սիրականին ընծայ բերել։ Արթնանալն՝ երիտասարդը իր ատ չգտնելով Էլիզան՝ պարտէզ կ'երթայ ուր անոր հետ վէճի կը բռնուի՝ միշտ անգթօրէն մերժուած համբոյրին համար։ Վէճը կուռի կը փոխուի բեմին վրայ ուր զինուորը կ'ուզէ գրկել իր սիրուն ընկերուհին, և այդ պահուն է որ Էլիզա իր անգութ առնմարոյր բնագդէն մղուած գետին կը մեռէ զայն՝ մատնցու հար լանով մը։ Ցաւորդ արարուածէն՝ դատարան, ուր երկար, խնամեալ ու մանրախոյզ պաշտպանողականը իր բոլոր պերճախօսութիւնով՝ չի յաջողիր անպատասխանատու հռչակել տալ Էլիզան որ մահուան կը դատապարտուի երդուեալներուն վճռով։ Ան է խաղին նիւթը՝ իր ընդհ. գիծերուն մէջ, մեացեալ պարագաները երկրորդական դերաձեւեր կամ զարդեր նկատելով։ Մահուան վճռոյ ետեւը մը կը փոխուի և Էլիզա կը տեսնենք մայրապետանոցի մէջ ուր զինք տեսնել կուգայ իր մեղերա-մայրը Լայլն։

***

«Բուալ աը Դարօթին նիւթը կը կայանայ անշնորհ մօր մը չուրջը որ իր տան մէջ գտնուողները՝ ամուսին, զաւակ եւ. խաղաղութենէ կը զրկէ իր անհանդուրժելի բնաւորութեամբ։ Մրակ արարուածի մէջ կատացած այդ կենդանի բիւսը մայրական անհրապոյր բարքերու պատկերն մն է, ուր Ժորժ անգթութեան մէջ, ամուսնոյը իր ի լոյսայան համակերպութեան մէջ և զաւակը, իր կրած զըրկանքներուն մէջ դմնդակ կեանքը մը կը քաշկռտեն, ամէնօրեայ տաքնաքներով, կասկածներով, քսութիւններով։ Ուր ընտանիքի անուշ մթնոլորտը, ուր մայրենի գիտոտ հոգին որ խարխսոյ է ընտանեկան երջանկութեան։ «Բուալ աը Դարօթի» երեսէ ձգուած զատակն է որ վերջ ի վերջոյ իր հօրը գրասենեակին մէջ կը գտնէ հոգեկան զուարթութիւնը որուն կը ցանկար...։

Բերա Ս. Գ.

ՏՕՔԹ. Ա. ԱՐԵՒԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆԱՑ ԱՏԱՄՆԱՀԱՏՈՒՅՑ
ՅԻԼԱՏԵԼԵՆԱՑԻ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ԵՒ ԱՆԳԱՄԱՁՆՆԱԿԱՆ ԳՕԼԷՋԷ
Վ Կ Ա Ց Ո Ւ Ա Ծ
Հրատարակեալ Դալիեռօ. Հերու Թէլէ. Պոսթ թեւ. 37
26 -5՞

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

(Մեր մասնաւոր թղթակցէն)

Մեր ազգային ներկայ ցաւալի վէրքերուն հանդիպելու համար, երբեք տարիներ չեն պակիր ա՛ոնք որքան ալ ցաւալի հանդիպումներ ունենան և որքան ալ անդգայ վիճակի մը ալ ենթարկուած՝ դարձեալ միւնոյն մահաբեր վուշերն են որ խուլորէն միշտ մարդուս աչքին առջեւ կը անկուին։

Հայերուս համար, ցաւալի է, ըսել, այո՛, միշտ անտարբերութիւն մրն է որ այսպիսի ձախող քայլերու համրայ կը բանայ, և ամփոփանութիւն մը՝ որու երեսէն դառնապէս կը տուժենք և միշտ կը տուժենք։

Հոս՝ Իզմիրի մէջ գտնուող փոքրաթիւ Հայերս վերջապէս չի կրցա՞նք նաև մեր վիրաւոր առողջ տնախօսի ս վերջութեանց վերջակէտ մը դնել։ գոնէ վայրկեան մը ըլլայ, քով-քովի գալ և վիրաւոր հանկարելու բարի արտայայտութենէ զուրկ ըլլալով ակներեւ մեր ներքին քայքայման տարածքն առնելու չենք ուզեր։ ու թող վարանուութեամբ մը՝ դիւրաշարժ տարուի մը նման վիրաւոր ազգին և անդին քաշքշելու մէջ կը գտնուինք։

Թո՛ղ ներուի ինձ, ազատարէն խօսելու թէ քիչ չատ զարթնցած Իզմիրցի Հայոց բանած այս անհասկնալի ընթացքը—ինչպէս ամենանչնչին վերք մը վտանգաւոր դառնալու բնոյթը կ'ունենայ երբեմն ատնուչադրութեան հետեւանքը—երկար ատենէ ի վեր կը չարունակուի միշտ ծանրակիր դառնալով, ո՛, Աստուած իմ, ինչ անհասկնալի բան։

Անաւասիկ, հեռեւեալ պարագան, զոր ամփոփ կերպով կը ներկայացնեմ։

Իզմիրի մտիկ աբուարձաններէն Պուրնապա կոչուած ծանօթ գիւղի հայ բնակչութիւնը երկու դասակարգի բաժնուած էին (հարուստ և արհեստաւոր)։ Ասոնք իրենց գոյութեան հիմը եղող եկեղեցին իրը զինք ձեռք առած, մեծամեծ և վտանգաւոր հակառակութեանց պատճառ կուսայնի գիւղի Թաղ. Խորհրդոյ ընարութեան գործին մէջ։ Վերջապէս արհեստաւոր դասակարգէն ալ մէկ քանի հոգի ընտրուելով սկսաւ եկեղեցիին առաջուան վիճակին վրայ քիչ չատ փոփոխութիւն մը մտցնել քանի մը ամիսներէ ի վեր, մասնաւոր կերպով, ամէն կիրակի, քահանայ մը և երկու դպիրներ երթալով կեդրոնէն։ Ասոր վրայ, չեմ գիտեր ինչ ներքին մտածումներէ թելադրուած՝ եկեղեցիի հիմը եղող հարուստ դասակարգը բոլորովին պաղ վերաբերում մը կ'ունենայ, այնպէս որ ամբողջ տարուան մէջ գոնէ երկու անգամ չի գիշաներ իր պարտականութիւնը կատարելու, և հրթալ-ի խնդիրը սուր հանգամանք առնելէ չէր դադրեր։

Մինչ այս մինչ այն, եղած գանգատներուն վրայ, Առաջնորդ Ս. Հայրը գիւղ հրաւիրուած էր և խնդիրը երկար քարակ քննելէ վերջ, կարելի եղած կարուկ միջոցները ձեռք առած էր։ Համերաշխաբար գործակցելու խրատական խօսքերով զանազ քաշակերելէ և մէջ բերկէ յետոյ անհատի առաջ պարտականութիւնը իր եկեղեցիին հանդէպ, ի մէջ այլոց մի առ մի թուեց հակառակութենէ ծագող չարիքները զանոնք խրախուսելով գործնական արդիւնք մը սուաշ բերելու նպատակին մէջ։ Այսպէս այդ անլուծելի խնդրին վերջ տրուած էր չարաթներէ ի վեր։

Այժմ դարձեալ նոյն գիւղի 25 տուն հաւատիւնը առաջուան վիճակի մտնուած և մեծ աղաչական դրութեամբ խոչընդոտներ յարուցանելու սկսած է դժբաղդաբար։ Կը մտքենք որ այս անգամ ալ նոր կարգադրութիւններ առաջ կը բերեն իրենց մէջ։ աւելի բան չենք կրնար ըսել զանազ ճանրու բերելու համար։

***

Կիրակի 13 Նոյեմ. տեղւոյս Գարակիոյ աբուարձանին եկեղեցւոյն մէջ, մանաւոր հրաւէրի մը վրայ, Ցակոբ-Աղա սրբազան սարկաւագութեան աստիճան շնորհեց Պուրնապահի եկեղեցւոյն դպիր՝ Պ. Սարգիս Բարունակեանի։ Ցիշեալը բնիկ Մշեցի մէնի և երկար տանէ ի վեր Իզմիր հաստատուած էր. նաև իր պատուաւոր անցեալով և անոյշ եղանակով ամբողջ քահանայներուն և երամիչտ ուսուցչաց համակրութիւնը կը վայելէր, մանաւանդ անոնց կրկնակ սիրոյնմներուն վրայ համարձակած ազնիւ երիտասարդը յանձն կ'առնէր այս պաշտօնը, ոչ թէ դինուորական ծառայութենէ դերծ մնալու համար—ինչ որ իր տարիքը կը ներէր իրենս—, այլ եկեղեցւոյ արարողութեանց փայր աւելի հրապուրիչ ընելու մտադրութեամբ։ Կարողութիւն կը մաղթենք։

***

Այս օրերս, ամբողջ Ասիոյնի նահանգին զանազան շրջանակներուն մէջ Զաքքրեանը աւազակախումբ մահուան լուրին վրայ այլ և այլ կարծիքներ կը յայտնուին։ Վերջապէս գնա հաստատուած չէ թէ նոյն ինքն Զաքքրեանը մնուած ըլլայ և օր ըստ օրէ ժողովուրդի հետաքրքրութիւնը կը կրկնապատկուի։ Ասոյ հանդերձ, նոյն կողմի երթեւեկութիւնները դադրած են և դաբձեալ նոյն վախը կայ մէջտեղ։ Ոմանք նաև կը կասկածին թէ այս աւազակը ձեւակերպութեամբ մը մէջտեղէն մատնցնել տալով իր անունը ազատ համաձակ կը զբաղի։ Մէկ խօսքով, տարակուսելի մնծադրութիւններու մէջ կը գտնուի ամբողջ նահանգը։ Անոր մասին երեւան ելած լուս սքանչելիութիւններուն արձագանգը ըլլալէ չպիտի դադրիմ Աբեւելքի ընթերցողներուն։

**

Ներկայ Թուրքիւիտալական պատերազմի մասին եղած տարաձայնութիւնները և մանաւանդ վերջին հեռագրական լուրերը սեղւոյս ժողովուրդին մեծ յուզում պատճառեցին իբր թէ իտալական նաւատորմիղը։ Իզմիրի վրայ յարձակելու հրաման ստացած ըլլայ իր պետութենէն։ Սակայն և այնպէս տեղւոյս կառավարութիւնը արդէն ամէն ջանք ի գործ դրած է թէ թշնամիին դէմ մաքառելու և թէ բարեկարգութիւնը պահելու համար։ Արդէն թէ՛ փաղաքիս և թէ՛ չ ջականերու rksիսի կանոնաւոր զօրքերը զէնքի տակ կոչուած և մեծամեծ պատրաստութիւններ տեսնուած են։ Բաւական թիւով ըլսիր զօրքեր ալ մօտակայ կղզիներու համար ճամբայ հանուած են։

Իզմիր ԵՐԳ. Մ. ԶԵՅ.

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԾԱՆՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՍԷՋ

Բեղերսպուրկի հեռագրական գործակալութեան հաղորդած հեռագրին համաձայն, Թէհրանի ռուսական դեսպանը Նոյեմբ. 29ին պարսիկ կառավարութենէն յանձնած է ծանուցագիր մը, որուն մէջ կրկնուած են Պ. Շուսթերի և Պ. Լիրոֆի ի դէմ եղած գանգատները, ու պահանջուած է անոնց պաշտօնանկութիւնը։ Ռուսական ծանուցագիրը կը պահանջէ որ պարսիկ կառավարութիւնը այսուհետև իր ծառայութեան մէջ չանէ օտարականներ, առանց ռուսական և անգլիական դեսպանատուններուն հաւանութիւնը ստանալու։ Նուազ ծանուցագիրը կը պահանջէ որ պարսիկ կառավարութիւնը վճարէ Պարսկաստան զրկուած զինուորներուն բոլոր ծախքերը։ Ծանուցագիրը 48 ժամ պայմանաժամ կուտայ պարսիկ կառավարութեան, իր պատասխանը տալու համար։ Եթէ Թուսխոյ գաւառում չարութ, Ռէյշ համախմբուած ռուսական զարուսիսումը հրամանի պիտի ստանայ դէպի երկրին ներսերը յառաջանալու։

*** Թէհրանէն նոյնմբ. 30 թուով հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Պարսիկ Խորհրդարանը մերժած է տեղի տալ ռուսական վերջնագրին։ Ծանր անկա զուարթութիւններ պատճառած են փողոցներուն մէջ։ Ժողովուրդը կը պահանջէ որ դիմադրութիւն ըլլայ։ Նախկին դատական նախարար Մուսթաշար էլ Մուլք ըիլղիլերի հարուածոյ մը սպաննուած է։ Պոմպաներ գտնուած են զանազան տեղեր։ Զերբաբկալուած անձերը յայտարարած են թէ կ'ուզէին ամերիկեան պատուիրակ Շուսթերը սպաննել, որ ներկայ վէճին պատճառ եղած է։ Ռուսական դեր-հիւպատոսին դէմ սարքուած դաւադրութիւն մը երեւան հանուած է։

*** Բարիզէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ քաղաքական շրջանակներուն մէջ կը կարծուի որ Պարսկաստանի անկախութիւնը վտանգի տակ է և երկրին բաժանումը մօտայուտ է։

*** Լոյմ մօտ կարատանի մը վրայ դարձեալ յարձակման մը առնն ռուս սպայ մը ծանրապէս վիրաւորուած է։ Ատոր վրայ, ռուս կառավարութիւնը հետեւակազօրքի փոքր ջոկատ մը զրկած է, Յոյն ռուս դեսպանատան պահակազօրքը աւելցնելու համար։ Հիմա 6000 ռուսական զօրք կը գտնուի Պարսկաստան։ Ռուսական ծանուցագիրը մեծ սրտաբեկութիւն առաջ բերած է պարսիկ կառավարակցն շրջանակներուն մէջ։ Երեսփ. Ժողովի ազգակից մէկ նիստէն յետոյ դահլիճը վերակազմուած է։

*** Թէհրանէն հասած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Պարսիկ կառավարութիւնը պիտի հաւանի Պ. Շուսթերի հեռացումին։ Կ'ըսուի որ կառավարութիւնը եթէ տեղի տայ, խռովութիւններ պիտի ծագին։

*** Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարը յայտարարած է թէ Անգլիա չի կրնար հակառակիլ Ռուսիոյ ձեռք առած միջոցներուն։ Նախարարը դիտել տուած է որ Պարսկաստան եթէ տեղի տայ, արդիւնքը նուազ ազնտալի պիտի ըլլայ։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԵԻԻՏԱԼԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Կացութիւնը միշտ անստոյգ կը մնայ։ Միջնորդութեան մասին չրջան զրոյցները կը հերքուին։ Կ'ըսուի թէ դեսպանատոհրդ մը պիտի գումարուի, Ափրիկեան Տրիպոլիսի խնդիրը լուծելու համար։ Այդ լուրն ալ կանխաւան կը համարուի։ Բ. Դուռը ոչ է տեղեկութիւն չունի այդ մասին։ Իտալիա Տարանտէլի պաշարումէն հրամարելով ի փոխարէն ութ ութիւններէն խնդրած է որ Բ. Դուռն վրայ հնչում բանեցնեն, Ափ. Տրիպոլսի կցումը ընդունել տալու համար։ Սակայն օսմ. կառավարութիւնը միշտ կը պնդէ իր վենտական իրաւունքներուն վրայ, պատերազմը շարունակելով։ Միւս կողմէ գիւանագէտները ամէն ջանք կը թափին հաշտարար կերպով լուծելու համարձակները։ Աւստրոյ Հունգարոյ դեսպանը առիթ որ արտաքին գործոց նախարարին հետ ունեցած տեսակցութեան մէջ յայտարարած է թէ Իտալիոյ կողմէ Աւստրոյ-Հունգարիոյ և Գերմանիոյ մօտ դիմումներ եղած են Ափրիկեան Տրիպոլսոյ խնդիրը կարգադրելու համար։ Դեսպանը իր կառավարութեան ընթացքին վրայ տեղեկութիւններ հաղորդելէ յետոյ հաւատացած է թէ Աւստրիա-Հունգարիա մեկի բարեկամական զգացումներ կը տածէ Թուրքիոյ նկատմամբ։ Նոյնպէս դեսպանը հաւատացած է թէ Գալբաններուն մէջ իսաղաղութիւնը անկրկնելի պիտի մնայ և թէ իր կառավարութիւնը ամէն կարելի դեւչական միջոց ձեռք առած է իրերու վիճակը անփոփոխ պահելու համար։

*** Թիւթէրի գրծակցութիւնը Բէրլինէն հեռագիր մը ստացած է, որուն համաձայն, իտալական մարտանաւ մը կարմրի ծովուն մէջ ռմբակոծած է Շէյխ-Սաիտը, որ Բէրիմի արեւելեան կողմէն երկու մղոն հեռու կը գտնուի։ Իտալացիները կը ռմբակոծեն Մոքքան։ Բ. Դուռն հասած հեռագիրներ ալ կը հաստատեն Շէյխ-Սաիտի ռմբակոծումը։

*** Սիրիոյնի գրծակցութիւնը Տրիպոլսէն սա հեռագիրը ստացած է Նոյեմբ. 30 թուով.— Կասկածելի Արաբներու ձերբակալութիւնը կը չարունակուի։ Գիւղերը կոիւ տեղի ունեցաւ մեր հետեւակ-զօրքի 93րդ գունդին զրաւած գծին առթիւ։ Արաբական խումբի մը կողմէ գործուած յարձակումը ետ մղուեցաւ անմիջապէս։ Մեր եօթերորդ գումարտակը մէկ քիլոմէթրէն աւելի յառաջացաւ։ Համիդէ ամրոցին անդին, մեր խրամատները ամրացնելու աշխատութիւնները աւելի լաւ պաշտպանելու համար։ Թշնամի զօրքը կը Ջանայ ամրանալ Սիտի-Մարիի հարաւային կողմը։ Թշնամիին խումբեր կը համախմբուին Թակիրայի և Այն-Զարայի մէջ։ Հինգ հազար հոգիէ բաղկացած են ատանք։ Պէնկազիէն հասած լուրերու համեմատ, թշնամի խումբեր կը քալեն դէպի մեր յառաջացեալ դիրքերը։ Պէնկազիի առջեւ տեղի ունեցած վերջին կռուին ատեն մեր կողմէ 22 հոգի սպաննուած և 44 հոգի վիրաւորուած են։ Իտալական Զիբբա-Թրաբանիա մարտանաւը Ատրիանա հրուանդանին բացերը գրաւեց Այ-Նիքոլա յունական առագաստանաւը և Պէնկազի տարաւ։ Այդ նաւը պատերազմական արգելիալ նիւթեր կը փոխադրէր։

*** Բարիզէն հասած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ իտալերէն լրագիրներու հրատարակած տեղեկութեանց համաձայն, Իտալացիներու յառաջխաղաց շարժումը կատարեալ յաջողութեամբ պսակուած է և այս կայ որ Այն-Զարայի ովասիսը քիչ ատենէն գրաւուի։ Ընդհակառակը անկողմնակալ աղբիւրներէ բխած լուրերուն նայելով, իտալական զինուորները գրաւած են Մսրի ամրոցը և Հէնէի գիւղը, բայց դէպի Այն-Զարա տանող արմաւենիներու անտառը մտնելէ յետոյ բուռն յարձակումի մը կրած են Թուրքերէ։ Արաբ ազգաբնակիչներուն կողմէ և տիպ լեռ են նահանջել իրենց առաջին դիրքերը դառնալ։ Ոչ է նոր շարժումի լուր չկայ։

*** Կարգ մը օտար թերթերու թղթակիցներ իրենց թերթերուն հեռագրած էին թէ պատերազմական և ծովային նախարարները քննելով Տարտանէլի ամրութիւնները, Նէսիարաց Խորհուրդին տեղեկագիր մը տուած էին, որուն համաձայն Տարտանէլը չի կրնար բուռն դիմադրութիւն մը ընել։ Ներքին գործոց նախարար Ռէլալ պէյ այդ մասին սա յայտարարութիւնը բրած է Տէյլի Մէյլ թերթին։ «Ինչպէս հաստատ թէ օտար թղթակիցները ինչպէս կրցած են տեղեկութիւն ստանալ այդպիսի խնդրի մը վրայ, եմէ երբեք Նախարարաց Խորհուրդին մէջ վիճաբանութեան առարկայ իսկ եղած ըլլայ։ Այնչն պարաղայի մէջ կրնաք բաց արձակապէս ներքին այդ լուրը։ Ընդհակառակ։ Տարտանէլի ամրութիւնները ինքնապաշտպանութեան լաւագոյն վիճակի մէջ կը գտնուին։ Եթէ իտալական նաւատորմիղը գ'ուզէ փնտռել, թո՛ղ գայ։»

*** Միայն Տրիպոլսի մէջ ցամաք ելած իտալական զինուորներուն թիւը 50,000 հոգիի կը հասնի։

*** Մալթայի օսմ. հիւպատոսէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Թուրքերարաբ ոյմար անցնալ կիրակի և երկուշաբթի օրերը մէկ քանի յարձակումներ գործած են իտալական զինուորներուն վրայ, մեծ ոյժերու պատճառելով անոնց։ Օսմանցիները թեթեւ կորուստներ ունեցած են։ Բայց Թուրք թերթերուն համեմատ, թշնամի խումբեր կը քալեն դէպի մեր յառաջացեալ դիրքերը։ Պէնկազիի առջեւ տեղի ունեցած վերջին կռուին ատեն մեր կողմէ 22 հոգի սպաննուած և 44 հոգի վիրաւորուած են։ Իտալական Զիբբա-Թրաբանիա մարտանաւը Ատրիանա հրուանդանին բացերը գրաւեց Այ-Նիքոլա յունական առագաստանաւը և Պէնկազի տարաւ։ Այդ նաւը պատերազմական արգելիալ նիւթեր կը փոխադրէր։

*** Բարիզէն հասած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ իտալերէն լրագիրներու հրատարակած տեղեկութեանց համաձայն, Իտալացիներու յառաջխաղաց շարժումը կատարեալ յաջողութեամբ պսակուած է և այս կայ որ Այն-Զարայի ովասիսը քիչ ատենէն գրաւուի։ Ընդհակառակը անկողմնակալ աղբիւրներէ բխած լուրերուն նայելով, իտալական զինուորները գրաւած են Մսրի ամրոցը և Հէնէի գիւղը, բայց դէպի Այն-Զարա տանող արմաւենիներու անտառը մտնելէ յետոյ բուռն յարձակումի մը կրած են Թուրքերէ։ Արաբ ազգաբնակիչներուն կողմէ և տիպ լեռ են նահանջել իրենց առաջին դիրքերը դառնալ։ Ոչ է նոր շարժումի լուր չկայ։

*** Կարգ մը օտար թերթերու թղթակիցներ իրենց թերթերուն հեռագրած էին թէ պատերազմական և ծովային նախարարները քննելով Տարտանէլի ամրութիւնները, Նէսիարաց Խորհուրդին տեղեկագիր մը տուած էին, որուն համաձայն Տարտանէլը չի կրնար բուռն դիմադրութիւն մը ընել։ Ներքին գործոց նախարար Ռէլալ պէյ այդ մասին սա յայտարարութիւնը բրած է Տէյլի Մէյլ թերթին.

յանձնուած։ Ղալաթիոյ հրգեղէն աշտարակին մօտ եկեղեցականութեան գործարան մը պիտի հաստատուի 1500 ձիու ուժով և եկեղեցական ուժ պիտի հայթայթէ Բերայի և Ղալաթիոյ գծերուն։ Ուրիշ գործարան մըն ալ պիտի հաստատուի Գալատայ կողմը։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՕԹՄ. ԳԵՍՊԱՆԸ

Վիեննայի օթմ. դեսպան անուանուեցաւ ծերակուտական Մավրոյենի պէյ։ Կայս. Իրատէն է աւ։

ԻՇԽԱՆ ՍԱՊԱՀԷՏՍԻՆ

Իշխան Սապահէտտին յայտարարած է թէ ոչ է յարաբերութիւն չունի քաղաքական կուսակցութիւններուն և գործօն քաղաքականութեան հետ, ու առանց իր իշխութեան անունը խառնուած է քաղաքական վերջին դէպքերուն։

ՀԱՄԻՏԻ ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՆԵՐԸ

Համիտի գոհարեղէններու վաճառումը կը շարունակուի Բարիզի մէջ։ Ամէնէն առաջ նուազ արժէքաւոր առարկաները ծախուած են։ 5000 ֆրանքի գնուած է ոսկեկոթ գաւազան մը՝ խոշոր չողակներով զարդարուն, 7500 ֆրանքի՝ թրքական կաղամար մը՝ չողակներով, գոհարավարդերով և զմրուխտներով զարդարուն. 11,650 ֆրանքի՝ ծխակազմած մը, Համիտի ոսկիէ սկզբնատառերովը՝ չողակներով և գոհարավարդերով զարդարուն. 24,000 ֆր.ի դիտակ մը, չողակներով և գոհարավարդէ շրջանակներով և ադամանդէ ծաղիկներով. 24,600 ֆրանքի՝ ձեռնափայտի մը՝ կարմիր կիսուռածանը-կ սրներով, շրջանակը և կոթը չողակներով ու գոհարավարդերով զարդարուն և ասկեքանդակ. 25,200 ֆրանքի՝ չինական յախճապակիէ երկու գաւաթ՝ ոսկեգրուռադ, չողակնէ և վարդագոհարէ կանթերով, ոսկիէ սկահակներով և Ա. Հ. սկզբնատառերով, ադամանդներով քանդակուած. 356,000 ֆրանքի՝ զարթուցիչ ժամացոյց մը՝ մեծ ու մէջին չողակներով զարդարուն։ Իսկ ամենէն արժէքաւոր առարկաներուն մէջէն մանակ մը 350,000 ֆրանքի ծախուած է և գեղեցիկ քաւա մը՝ 125,000. ֆր. ելիսա թանկագին առարկայները չեն ծախուած տակաւին։

ՊԱՀԵՐԻՆ ՆԵԶԱՐԷԹԻՆԷՆ

Պահրէ տիւանսըզ պարութ մուկէնէսի իշուն իւրուսմ կէօրիւնէն ութիմիպր գալէմ պաթ վէ էտէվաթըն գարալը գարի ուսուլիյէ միւնագասսը իմբա զըլնաճաղընսան էվվէլէճէ ճիւս վէ իսրատնը միւպէյին տէֆթիրլերի քէնտիլրինէ վիրիլէն թալիպլերին գաբալը զարիֆլարընը նիհանէթի մահ հալ բուսմինն ութրի սէչինճի ճուսա իրթէկսի կիւնիւնէ պատէղէռալ սասթ իչչալուշո դա գասար պարրէթ ալթընճը տաիրէսինէ կէթիրմէյէրի իլան օլունուր։

Ֆի 14 թըչ ինի սանի 327

***

6000ատէն 10000 ատէտ գասար նուազմունէսի կիպի հասը, սիւրիւ-կէսի։

Թէբասանէի ամիրէ իշուն պիր սէնէ զարֆընտա լիւզումը օյան պալատէ մուհարրէր հասը սիւրիւրկէ մուգալէլէյէ բաւթի իսկիմէք իւզրէ էվվէլէնէ իլան խիրմիշ իսէ տէ էէվմի մուհնէթ թալիպ եմմէսիկինտէն միւնագասս միւսաէթի բուսի թէչրինի սանինն ութրմի սէքիլինճի բանէ իրթէսի կիւնէնէ գասար թէմտամ խիրմիշ օյուսդուսնուն մէգքիւր հասը սիւրիւրկէսէրին իթասընա թալիպ օյանլարը եիւղտէ օն պէչինն թէէմինաթ ագէչէրինի միւսթահէրպէն եէվմը մէգքիւրէ տէկին պահրիյէ նէզարէթի տէօրսիճիւ տարէ լէվազիմ գըմընա միւրաճաաթ էյլէմէսի իլան օլունուր։

Ֆի 8 թըրինի սանի 327

***

ԹԻՃԱՐԷԹ ՎԷ ՆԱՖԱԼ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆԷՆ

Սամսոն Սիվաս թիմուր եոլու իշուն միւպահասը իգթիզա իտուպ միւնագասնա վալ օլունան օթուզ իքի գայմէ էշկանդն ինալէի գաթիյէսի մանը հալդն օն ալթընճը կիւնիւ իմբա օլունճաղը էվվէլէճ իլան օլունմուշ իսկ տէ հասպ էլ իճապ ինալէի գաթիյէ միւտէթի չէրի հալին կերմի տէօրսիճիւ բէնչչինին կիւնիւնէ գասար թէմտամ օլունտուղու իլան օլունուր։

Ֆի 17 թըրինի սանի 327

ԱՆՇԱՐԱՏԱԼԻ ԳԻՒՐՈՒԹԻՆ
ԲՈԼՈՐ
ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ
Պատրաստ եւ
չափու վրայ
կօշիկներ
ԹՕՀԱՖԻՆԻ ԵՒ ՈՒՐԻՇ ՏԵՍԱԿ
ԱԳՐԱՆԵՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
Ամէն տեսակ դիմացկուն լաստիկներ եւ ձմեռնային բանուներ։
5 ԱՄՍՈՒԱՆ ԳԱՑՄԱՆԱՅԱՄՈՎ,
ՔԱՐԼՕ ԱՒՆԱՄԻ
Օ ԹԱԼՕՆ ՏՕՌ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ
ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻԻ 450
ԽՏԻՎԻԷԼ-ԲԷԼԷՍԻՍ ԴԻՄԱՑ
30—4

Ազգ. Երեսփ. Ժողովի Երէկի Նիստը

ԻՆՉՈՒ ՀՐԱԺԱՐԵՑԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ ԶՈՒՉԵՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ԲԵՐԵԼ Վ. ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ ՀՐԱԺՐԱԳԻՐԸ

ԳԱՐԶԵՍԼ. ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԽՆԴԻՐ

Ազգ. Երեսփ. Ժողովը երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Պորտրդարանին մէջ։ Կ'ատենապետէր Հրանտ էֆ. Ասատուր։ Նիստը բացուեցաւ ժամը 3ին, ի ներկայութեան 67 երեսփոխանների։

Տօքթ. Թէրզեան.— Դիւանը ժամը մէկուկէսին հրաւէր կ'ուղղէ և երեքին կը բացուի. ասանկով գործ չի տեսնուիր. որպէս զի գործ տեսնուի, պէտք է ժամանակին ներկայ գտնուիլ։ Յետոյ ատենական գործողութիւններու միջոցին դիւանը յղումները չկատարեր և ատենագրութիւնները չվաւերացներ։

Մանուկ Ազարեան իր բացակայութիւնը կը ծանուցանէր, հիւանդութեան պատճառով։ Նոյնպէս Ասատուր Ժամկոչեան և Սեպուհ Իւթիւճեան բացակայութիւնն կը ծանուցանէին։

Զարմայր էֆ. Ճշմարտախօս կը հրաժարէր երեսփոխանութենէ։ Ընդունուեցաւ Ժողովին մեծամասնութեան քուէովը։

Հոմագումարին կողմէ կատարուած չորս եկեղեցական երեսփոխաններուն ընտրութիւնը, վարչութեան մէկ նամակովը, յղուած էր Ժողովին։ Այս տեղեկագրին մէջ միայն Անանիա վրդ. Հազարապետեանի մասին կ'առարկուէր թէ՝ Երուսաղէմի միաբան է և եւեղ աւր որ կը ղրկուի պաշտօնով չուզեր երթալ։

Ա. Դասպարեան պնդեց թէ այսընտրութիւնը վիճաներու բաշխման եղանակով կատարուած չէ։

Ատենապետը ճշդելով ըսաւ թէ՝ այս չորս երեսփոխանները վիճակաւ դասդարեալներուն մէջ ընտրուած կը նկատուին։

Դ. Տեր Մովսէսեան առաջարկեց Անանիա վրդ. Հազարապետեանի խնդիրը Նախաձեռնութեան դիւանին ղրկել։

Հ. Աւետեանց ըսաւ թէ Անանիա վրդ. Երուսաղէմի միաբան չէ և ան պաշտօնի ալ կոչուած մէջտեղին սիրով գացած է և եթէ երբեք վերջերս գաւառ չուզեց երթալ պատճառը իր հիւանդութիւնն էր և առաջարկեց վաւերացնել ա.դ ընտրութիւնն ալ։

Ատենապետը վաւերացման ենթարկեց միայն երեք եկեղ. երեսփոխաններու ընտրութիւնը որ 1ի (Ե. Օտեան) դէմ 70 ձայնով վաւերացուեցաւ։ Իսկ Անանիա վրդ. Հազարապետեանի խնդիրը ղրկուեցաւ Նախաձեռնութեան դիւանին։

Ինդիր եղաւ թէ՝ Նախաձեռնութեան դիւանը մեծամասնութիւն չունի, քանի որ Գարզես. Փափազեան հրաժարած էր, բաց յետոյ Ժողովը ետ առնել տուաւ հրաժարականը։

Բաղաք. Ժողովը ծան. ցանկալով թէ՝ Վահան էֆ. Փափազեան եւս հրաժարած է, կ'առաջարկէր փութացնել չորս պակասած անդամներուն ընտրութիւնը։

Ոսկան էֆ. Մարտիկեան (վարչութեան տեղեկագրերը) խօսել վ այս հրաժարականներու մասին, խնդրեց նոյնպէս Ժողովէն որ փութով ընարէ զանոնք, քանի որ վարչութեան տեղանին վրայ խիստ կարեւոր հարցեր կը գտնուին, ինչպէս ապահովութեան, Պատրիարքարանի վերակազմութեան կրթական, խնդիրներ որոնք պէտք ունին աշխատող ու կարող ձեռքերու, վարչութեան անդամ խնդրեց նաեւ Ազգ. Ժողովէն որ ընտրուին այն տասնակ անձեր որ ոչ միայն կարող և ձեռընտաս ըլլան, այլ և տրամադրելի ժամանակ ունենան և սիրով փարին գործին։ «Մէջ, յօժարութիւն և ժամանակ ունեցողները կոչեցէք ուրեմն այդ պաշտօնին։»

Դ. Տեր Մովսէսեան — Մենք ալ այս առիթով կը գտնենք հասկնալ Վարչութեան անդամներուն հրաժարիլու չարժառիթները։

Վ. Փափազեան.— Նախ Վարչութիւնը հրաժարականս թող այս Ժողովին ղրկէ. այս Ժողովը դիս ընտրած է և անոնց պէտք է գայ և յետոյ ես պիտի որոշեմ իմ հրաժարմանս պատճառները։

Ատենապետ.— Շատ իրաւացի է։

Գէորգ Ասլանեան.— (Վարչութեան ատենապետը) Մենք եթէ յորմաս դատենք այս Ժողովին կը բերենք հրաժարականը և եթէ ուզենք չենք բերեր. առիթ մնդ կը վերարերի։

Հ. Խաչատրեան.— Պէտք է ա՛պատճառ հոս բերուի այդ հրաժարականը. Վարչութիւնը իրաւասութիւն չունի հրաժարականը պահելու, երբ այս Ժողովն է որ Վարչութիւնը կընտրէ. մանաւանդ որ հրաժարողն ալ այդպէս կը պահանջէ։

Ա. Դասպարեան.— Շատ իրաւացի է պէտք է հոս գայ հրաժարականը։

Բուէի դրուեցաւ այս կէտը և Ժողովը սառուար մեծամասնութեամբ որոշեց որ Վահան Փափազեանի հրաժարականը անպատճառ Ազգ. Ժողովին բերէ Վարչութիւնը։

Կարդացուեցաւ Վարչութեան մէկ գիրը, որով Ազգ. Ժողովին կը ղրկէր Պոլսոյ Պատրիարքական հինգ ընտրելիներու կենսագրութիւնները։

Ատենապետը դիտել տալով որ Ատենապետաց Դիւանը, որուն գացած էր Պատրիարքական ընտրելիներու ցանկը, կազմալուծուած է առաջարկեց անմիջական ընտրութիւն մը ընել, որպէսզի կարելի ըլլայ գո՞ժարել Ատենապետաց Դիւանը։

Ինդիր Սիմոնեանի տեղ յարաբերական դիւանի անդամ և ատենապետ անուանուեցաւ Տօքթ. Թէրզեան։

Առշակ Ալպոյաճեան.— Սահմ. ոչ է տրամադրութիւն չկայ որ պատրիարքական ցանկը Ատենապետաց դիւանին պէտք է ղրկուի անպատճառ։ Նոյնպէս պատրիարքական ընտրելիներու վրայ այս կարգի կենսագրական ծանօթութիւններ տալու հարկ չկայ. ատիկա տեսակ մը նախատինք է Ազգ. Ժողովին. այս Ժողովը կընայ պատրիարքական ընտրելիներուն վրայ հարկ եղած ատեն տեղեկութիւններ քաղել։

Ժողովը սակայն պնդեց իր նախորդ որոշման վրայ պատ. ընտրելեաց ցանկը Ատենապետաց Դիւանին ղրկելու մասին։

Ազգ. Վարչութիւնը ուրիշ գրով մը Ժողովին կը ղրկէր Երուսաղէմի միաբանական ժողովին կողմէ կազմուած պատրիարքական ընտրելեաց ցանկին տեղեկագիրը։ Խառն Ժողովը միւս կողմէ ընտրելեաց եռանուն ցանկ մը պատրաստած էր Տրգատ եպս. Պալանէ, Եղիշէ եպս. Զիլինկիրեանէ և Բրիգորիս վրդ. Պոյաճանէ։ Գէորգ եպս. Երէցեան դուրս ձգուած էր այս ցանկէն։ Յետոյ կարդացուեցաւ Երուսաղէմի պատրիարքական ընտրելեաց եօթանուն ցան կը և անոնց գրեթէ... զաւեշտական կենսագրութիւնը։ Կարդացուեցաւ նաև կեսա խլէն եկած հեռագիր մը, որով կը բողոքէին Տրգատ եպս.ի պատրիարքական ցանկին մէջ դրուելուն դէմ։

Յ. Շահրիկեան.— Ես Երուսաղէմի խնդրին առթիւ հարցումներ ուղղած էի և Վարչութեան ղրկուած էր և սակայն մինչև այսօր պատասխան մը չբերաւ։

Վ. Փափազեան.— Վարչութիւնը կարծեմ մօտ օրէն պիտի բերէ։

Դ. Ասլանեան.—Այդ խնդիրը նախաքննութեան համար յանձնուած էր Փափազեանի էֆ.ի, որուն հրաժարումէն վերջ տօսիին յանձնուեցաւ ուրիշ անդամի մը։

Յ. Շահրիկեան.— Վարչութիւնը երուսաղէմի խնդրի մասին ուսումնասիրութիւններ կատարեր, և այնուայլ քայլեր առեր է, առանց սակայն խնդիրը խորապէս քննելու և ասիկա արդէն բաւական է ցոյց տալու համար Վարչութեան վերաբերումը այս խնդրի վերաբերմամբ։ Երուսաղէմի խնդիրը Հայկական խոշոր ցաւերէն մէկն է և այժմ վարչութիւնը իր այս տեղեկագրով քառասնից վիճակէ մը մէջ կը դնէ. արդէն իսկ խառնակ այս խնդիրը. որովհետեւ չուզեր ուզիղ ճամբէն գնալ։ Այս Ժողովն էր որոշակէ առաջ այդ վանքի դժոխային կացութեան և զեղծումներուն վերջ մը տալու համար որոշում տուաւ. բայց այդ որոշումը որուեւլու օրէն Երուսաղէմի հաղորդիչ թէ՝ հաղորդիչներ միացան և չյարգեցին վարչութեան և պատուիրակի որոշումները։ Թերեւս այս վերջի պատուիրակն ալ նոյն բաղդին արժանացաւ և հիմա դո՞ւք էք որ այդ Միաբանութեան իրաւունք կուտաք պատրիարքական ընտրութիւն կատարելու։

Դ. Ասլանեան.— Ի՞նչ ընենք. օրէնքը այդ է...

Ս. Էսմէրեան.—Օրմա՞ն պալթա կիրմիչ Պ. Շահրիկեան...

Յ. Շահրիկեան.— Օրէնքի մէջ ոչ է տաւ չկայ թէ՝ զեղծանող և վատրուած սիարաութիւն մը կրնայ Պատրիարք ընտրել։ Ո՞ւր տեսնուած է որ ընտրութիւնը կատարուին ոճրագործներու և աւազակներու կողմէ։ Այս կարգի միջոցներով չէ որ ազգին մէջէն կեղտերը պիտի մաքրուին. երբ առաջին և հիմնական քայլը ուղղութեա՛ւ չառնուի և չընտրուի միաբանութիւնը, իրապէս մաքուր միաբանո՞ւթիւնը, աւելի՛ վատ պիտի ըլլայ։

Ճանկիւլեան.—Շա՛տ ճիշտ կը խօսիք։

Շահրիկեան.—Գէորգ եպիսկ. Երէցեանի մասին յանձնախումբ մը կազմել կ'ուզուի, որպէս զի զայն երեսփոխան ընելէ առաջ քննուին անոր գործերը։ Այս Ժողովը 1909ի մայիս 16ի նիստին մէջ արդէն դատապարտած է Երէցեանը։ Երբ այս Ժողովը այնքան զեղծարարներ քննած է, առանց անոնց երեսփոխանութիւնը նկատի առնելու, ի՞նչէն է որ այժմ Երէցեանի մասին ադ կէտը կը վնասուէ։

Երէցեանական երեսփոխանները սկրսան աղմկել։

Հ. Խուրոյեան.— Ինչո՞ւ կ'աղմկէք, ձգեցէք որ խօսի Պ. Շահրիկեանը. մենք կ'օգտուինք իր խօսքերէն. միայն պարապ բաներ՞ լսելու արամադիր էք...։

Յ. Շահրիկեան.—Երբ ձեր պատուիրակութիւնը չի կրնար Երուսաղէմ երթալ և բոլոր խնդիրները մէկիկ մէկիկ քննել, ձեր բոլոր բանաձեւերը ուրիշ բանի չեն ծառայեր, բայց եթէ մտքերը թմրեցնելու և զեղծումներու չարունակութիւնը քաջալերելու։ Խնդրեմ մեղքցէք այն ժողովուրդին որ 48,000 ոսկիի Հոր պարտք մը եւս պիտի տայ. մեղքցէ՛ք այն վանքին, որ կրնայ կրթական վատարան մը ըլլալ և այդ վանքը յանձնեցէք աշխարհական ձեռքերու, լաւագոյն և օգտակար կերպով մատակարարելու համար։

Ա. Դասպարեան իր կարգին խօսելով, օրինաւոր գտաւ միաբա՛ութեան պատրաստած ցանկը։

Դաւիթ Տէր Մովսէսեան խօսք ուզեց։ Ատենապետը քուէի դրաւ թէ՝ Դաւիթ Տէ. Մովսէսեան պէ՞տք է խօսի թէ՝ ոչ։ Եւ Ժողովը 14ի դէմ 17 քուէով ուզեց որ խօսի։

Վարչութեան տեղեկաբերը հաւաստումներ տուաւ Ժողովին թէ՝ իրենք ամէն չանք կը թափեն այդ վանքը իր սնկակալ վիճակէն բարձրացնելու և փափաքուած վիճակին հասցնելու համար։

Դ. Տէր Մովսէսեան իր կարգին ընդդիմախօսեց Շահրիկեան էֆ.ի։

Ատենապետը առաջարկեց որ Երուսաղէմի պատ. ընտրելեաց տեղեկագիրը 15 օրուան պայմանժամով ղրկուի Ատենապետաց դիւանին, քննելու համար։

Մարտիկ Ոսկանեան.— Ցանուն Վարչութեան տեղեկութիւններ տուաւ կաթողիկոսական պատգամաւորի ծանօթ խնդրոյն առթիւ, որ, ինչպէս գրած էինք մեր երէկի թիւով, նպատակաւոր վերջաւորութեան մը յանգեցաւ։ Այս առթիւ Տօքթ. Թէրզեան առաջարկեց որ Վարչութիւնը պատգամաւորներու մեկնումը փութացնէ։ Ժողովը բաւական նկատելով այս խնդրի մասին տրուած բացատրութիւնները, փակուած նկատեց այդ խնդիրը։

Թէև Ատենապետը ուզեց որ Վարչութեան պակսած չորս անդամներուն տեղ նոր ընտրութիւնները կատարուին և սակայն ժամանակը ուշ և Ժողովականներուն մեծ մասը մեկնած ըլլալով, ատեանը փակեց ժամը 4ու կէսին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԿԱԹՈՂ. ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ ԵՒ ԱԶԳ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

Տեղապահ Սրբազանը երէկ Խան Ժողովին հաղորդեց Էջմիածնայ Սինոդին մէկ հեռագիրը, որով կը ծանուցուէր թէ պատգամաւորներու մասին եղած դիտողութիւնը չնչուած և իրաւունք տրուած էր միանգամայն պատուիրակներու երկու-ք էէ տալու։ Նոյնպէս հաղորդեց Ժողովին, թէ՝ Ռուսիոյ հիւպատոսարանէն ալ պաշտօնեայ մը ներկայացած էր և տեղեկութիւն խնդրած էր թէ՝ Թուրքիայէն ընտրուած պատուիրակները ո՞ր ճամբով պիտի մեկնին, ըստ այնմ կարեւոր հրահանգը տրուելու համար նոյն կողմերու հիւպատոսներուն անոնց անցագրերուն վաւերացման համար. բայց ինք դիտել տուած էր թէ՝ կարելի չէր որոշակի լսել թէ պատգամաւորները ո՞ր ճամբով պիտի մեկնին, և խնդրած էր ընդհանուր հրահանգ մը տալ։ Ժողովը լսեց այս տեղեկութիւնները և իր կողմէ տեղեկաբեր կարգեց Ոսկան էֆ. Մարտիկեանը տեղեկութիւններ տալու համար Ազգ. Ժողովին։ Նոյնպէս դիտելով որ տակաւին մէկ քանի վիճակներ պատուիրակներու ընտրութիւնը կատարած չէին և և քիչ ատեն մնացած էր ընտրութեան, որոշեց հեռագրել նոյն վիճակներուն որպէսզի ընարեն իրենց պատգամաւորը, և անմիջապէս ճամբայ հանեն։ Այս առթիւ Ժողովը տեղեկանալով Տնտես. Խորհրդոյ կատարած քննութենէն ու մատուցած հաղորդագրէն որ 500 ֆրանքի դուռմար մը պիտի կրնայ բա՛ել Պոլսէն մեկնող պատգամաւորի մը երթեւեկի ծախքերուն, 30ական ոսկի սահմանեց երկու պատգամաւորներուն համար և յանձնեց Տնտես. Խորհրդոյ վճարել նոյն գումարը։

«ԼՈՒՍԱՐՁԱԿ»

ՆՈՐ ՕՐԱԹԵՐԹ

Ուրախութեամբ կը ծանուցանենք թէ այս առտու հրապարակ կ'ելլէ հայերէն առաւօտեան նոր օրաթերթ մը, ԼՈՒՍԱՐՁԱԿ, խմբագրական ուժով կազմով, որուն մէջ կը գտնուին երկու վարդիմ խմբագիրներ, Սիմոն էֆ. Զէօմէլեանն և Արտաշէս էֆ. Գալրաքճեան։ Յաջողութիւն կը մաղթենք մեր նոր պաշտօնակցին։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Հաւաստի աղբիւրէ քաղուած տեղեկութիւնց համաձայն, մեծ տէրութիւնները Իտալիոյ ծանուցած են թէ կրնայ Արշիպելագոսի մէջ նաւային գործողութեան ձեռնարկել, պայմանաւ որ իրենց շահերուն չվնասէ։ Օսմ. կառավարութիւնն ալ տէրութեանց զեկուցած է թէ ինքն ալ ստիպուած է միջոցներ ձեռք առնել հաւանական յարձակումներու դէմ։

** Հռուէն հասած հեռագիրներու նայելով, Իտալիա տէրութեանց զեկուցած է որ իր դժուարին դիրքին պատճառաւ հարկադրուած է նաւային գործողութեան ձեռնարկել, պատերազմին վերջ տալու համար ժամ առաջ։ Միւս կողմէ Աւստրիա-Հունգարիա և Գերմանիա կ'պահպանեն Բ. Դուռը համոզել որ հաշտութեան բանակցութիւններ կատարէ։

** Իտալիան կառավարութիւնը Երրորդ դրաբանակ մըն ալ կը պատրաստէ, Սպ. Տրիպոլիս զրկելու համար։

ՍԵԼԱՄԼԻԳԸ

Երէկուան Սելամլիգի աւարտութեան ներկայ գտնուեցան կայս. իշխան Զէհէտտին էֆ. և եգիպտական պատուիրակութիւնը, ու այս առթիւ կայս. մեծարանքներու արժանացան։ Սելամլիգէն յետոյ պատերազմական և ծովային նախարարները Սուլթանին ներկայացան։

** Կայսրը երէկ կէս օրէն յետոյ Թարգաբու պուրատ երթալով Սրգաի չէրիթը այցելեց։

ԳԱՐԼՄԱՆԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ, ԲԵՐԱ
ՄԵՐ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆՑ ԸՆԴԱՐՁԱԿՈՒՄԸ

Բօսրիւմ-բայեէօրներ
Ասուրի մանրօներ
Թաւրէզ մանրօներ
Մուշեակ մանրօներ
Պուզներ
Ժիւբէր
Մանշօներ
Մուշեակ պօսներ
Կիներու ներմակեղէններ
Բրդեղէններ
Թաւիշներ
Գուլպաներ
Թաշկինակներ
Մարօքէնի առարկաներ
Թաւիշի խակներ

Այս առթիւ եւ վաճառատանց ընդարձակման տեսողութեան միջոցին, որ արդէն սկսած է, Լիֆիսաճոռ մը ձեսիօնի ռկած ապրանքներու ամբողջ մթերին վրայ, գիներ-ու մեծ զեղչով։

Ներկայ առիթը եզական ըլլալով՝ մեր յանախորդները կը հրաւիրեմ օգտուիլ անկէ։

ԱՄՆ ՕՐ ՆՈՐԱՁԵՒ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ ԿԸ ՀԱՍՆԻՆ

Տանիքլաներ
Պրօտիներ
Կալօներ
Մեսամսեղէններ
Ձեռակեղէններ
Ծածկոցներ
Վարագոյրներ
Տղոց համար պատրաստ զգեստեղէններ
Շալեր
Էշարբներ
Կեղծ գոհարեղէններ եւ ուրիշ հազարումէկ առարկաներ

ՆՈՐ ՁԻՒՂ. ԿԻՆԵՐՈՒ ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ ԵՒ ՆՈՐՈՅԹԻ ՆԻՒԹԵՐ

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԱՆՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄԵԾ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆԻ ՄԷՋ
ՂԱԼԱԹԻԱ, Ա. ՅԱՐԿ ԹԻԻ 16

Զմրան եղանակին առթիւ սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին վերջին նորաձեւութեամբ պատրաստուած Քօսթիւմներ կիներու, զանազան տեսակ Մանչօններ, այլազան Պուզներ, փոքր աղջիկներու Շրջազգեստներ, Ժաքէթներ և Մանթօներ, մանչերու Քօսթիւմներ, Բալթօներ և Մարէն Ժաքէթներ, զանազան Ժիւբօներ և Ժիւբեր, այրերու, կիներու և տղոց Ֆանէլաներ ու Գուլպաներ, Անձեռոցներ, Ծածկոյթներ, Ձեռնոցներ, Քօրսէներ, Ձերմակեղէններ և այլն և այլն։

16—16

ԱՐԱՄ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ
ՄՈՒՇՏԱԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄԱՇՄՈՒՏ ՓԱՇԱ ՔԻՒՐՔՃԻ ԽԱՆ, 1-5

Արանց և կանանց համար առաջին կարգի և ամէն տեսակ մուշտակներ, Մանչոն և Գօա, վերջին նորաձեւութեանց համաձայն։

Այցելութիւն մը կը բաւէ ապրանքներու ազնուութեան և տեսակներու զանազանութեան մասին համոզուելու համար։

ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ԼՈՆԺԻՆ

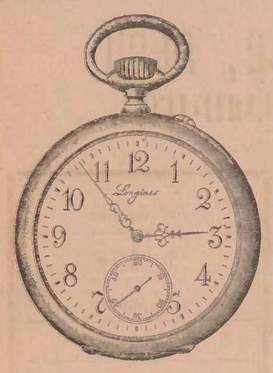

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԷՆԱԼԸՆԹԻՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ, պաշտօնապէս ընդունուած Օսմ. Պետերպուրգեան Նախարարութիւնէն, Մթացեալ Նահանգաց, Անգլիոյ, Ռուսիոյ, Իտալիոյ, Գանատայի եւ Սերպիոյ Երկաթուղեաց վարչութիւններէն, Արժանդիրի եւիկերական Թրամվէյներու ընկերութիւնէն, ինչպէս նաեւ ուրիշ բազմաթիւ ոչ նուազ կարեւոր Հաստատութիւններ է։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՈՒՔՍԻՏԷ, ՄԵՏԱՂ ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՆԱԲԱՐՁՐ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆՔ ԲՈԼՈՐ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ՐՈՒԲԻԶ, Շքադրամ։— ՎԻԵՆՆԱ, Արծաթեայ չքադրամ, 1873։— ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱ, Շքադրամ 1876։— ԲԱՐԻԶ, Ոսկի 1878։— ՄԵԼԲՈՒՌՆ, Ոսկի չքադրամ 1880։— ՇՕ-ՏԸ-ՖՕՆ, Արծաթ չքադրամ։— ՋՈՒՐԻԽ, Վկայագիր 1883։— ԱՄՍԹԵՐԴԱՄ, Ոսկի չքադրամ 1883։— ԱՆՎԱԼԷՐՍ, Պատուոյ վկայագիր 1885։— ԲԱՐԻԶ, Ամենամեծ մրցանակ 1889։— ՊՈՒԷՆՍԷԼ, Շքադրամ 1893։— ԺԸՆԵՒ, Արտաքոյ մրցման Ժիւրիի անդամ 1896։— ՊՈՒԷՆՍԷԼ, Ամենամեծ մրցանակ 1897։— ԹՈՒՆ, Արտաքոյ մրցման անդամ Ժիւրիի 1899։— ԲԱՐԻԶ, Ամենամեծ մրցանակ 1900։— ՆՈՒՐԼԻԹՊԻԼԻՆ, Ոսկի չքադրամ 1903։— ՄԻԼԱՆ, Ամենամեծ մրցանակ 1906։

Ասոնցմէ զատ Նեօշատէլի, Ժիւրի եւ Վաշինկթոնի Դիտարանքներէն շահած է աւելի քան 60 առաջին եւ երկրորդ կարգի մրցանակներ։

Միակ ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար **ՆՍԱՍՊ Խ. ՃԷՋՎԷՃԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ** Կ. ՊՈԼԻՍ, Մանիֆաքաթլար փողոց, թիւ 44-46, Մեծ Շուկայ

Կեղծերէն զգուշանալու համար Լոնժին ժամացոյցներու մեքենանոցին վրայ քանդուած թուրքերէն տառով «Նասպիպ» անուան ուշադրութիւն ընել կը յանձնարարուի։

Ցիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուի նաեւ Բարիզեան արտադրութիւն եղող եւ Ֆրանսական Հանրապետութեան հակակշիռ յատուկ նշանը կրող ոսկի շղթաներու ճոխ մթերք մը, ինչպէս նաեւ թանկագին քարերով զարդարուած մատանիներ, քայլեր, գինդեր, ապարանջաններ եւ ուրիշ նմանօրինակ զոհարեղէններ։

ՊԱՆՔ ՏԸ ԹԻՒՐՔԻ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՀԱՐՏԱՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ

ԲԱԶԱԼԵՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1325 ՆՈԵ. 18/1909 ԴԵԿՏ. 1 ԹՈՒԱԿԻՐ ԿԱՑՍ. ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝ 550.000 ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՈՍԿԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, ՊՈԼԻՍ, ԹԻՒՐՔԻԱ ԽԱՆ

Գործակալութիւն Բարիզի մէջ Բրօվանս փողոց, թիւ 17

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ ԺԱՄԵՐ 9½-4

Պանք տը Թիւրքին սաղործառնութիւններով կը զբաղի.

Ա. Ջեռնարկներու ճիւղ.— Վաճառականութեան և ճարտարագործութեան մեքենալ ամէն գործ, գործարաններու և անանուն ընկերութեանց հաստատում, հանրօգուտ շինութեանց մենաշնորհներ եւայլն։

Բ. Երկրագործական ճիւղ.— Երկրագործական ամէն տեսակ մեքենաներու, ծիքներու և արուեստական աղբերու ապահով վաճառում երկար պայմանաժամերով։

Դ. Առեւտրական ճիւղ.— Ներկայացուցչութիւն, քօմիսիոն, առանդ։

Դ. Ապահովագրական ճիւղ.— Կեանքի, հրդեհի և ծովային ապահովագրութիւն։

ՕՍՄ. ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

شركت تجاريه عثمانيه

SOCIÉTÉ COMMERCIALE OTTOMANE

ՍՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԴՐԱՄԵՆԵԱՆՆԵՐԸ ԱՌԺԱՄԵԱՑ ԿԵՐՊՈՎ, ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ ԵՆ

ՍԹԱՆՊՈՒԼ, ԳԱԼԹԸՐՔԱՂԱՂԻ ԽԱՆ

Հայկական սոյն դրամական հաստատութիւնը կ'ընէ փոխատուութիւններ՝ առեւտրական տոմսերու, մուրհակներու, փոխանակագիրներու, բամենթուղթերու, ապրանքներու և բեռնագիրներու վրայ։

Կուտայ չէքեր, վարկագիրներ, փոխանակագիրներ և հնարագրական վճարումի հրամաններ՝ ինչպէս Թուրքիոյ նոյնպէս ալ արտաքին բոլոր մասերուն վրայ։

Կը գնէ և կը ծախէ ամէն տեսակ բամենթուղթեր և պրատեթուղթեր, թէ՛ մեր և թէ բոլոր օտար հրապարակներուն վրայ, ինչպէս և օտար դրամներ։

Կը գանձէ և կէ զեղչէ առեւտրական տոմսեր, մուրհակներ, փոխանակագիրներ, բամենթուղթեր և կարտներ։

Կ'ընդունի դրամական առանձներ նպաստաւոր պայմաններով։

Դրամատունս հաստատած է առեւտրական տեղեկութիւններու համար՝ լաւագոյն կերպով կազմակերպուած տպասարկութիւն։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

Ցայտուութիւնը մեր համայնքին մէջ բաշխելու համար կ'ընդունի 25 դրուշէն սկսելով ուժարներ։

Դրամատունս կը կատարէ նաեւ թէ՛ Լ՚ հաչոյն, թէ՛ մասնակցութեամբ եւ թէ ուրիշներու հաշուոյն ամէն տեսակ արդիւնաբերութիւններու և ապրանքներու գնում, վաճառում, փոխանակութիւն, նեղածում և արտածում։

Կ'ընդունի ներկայացուցչութիւն թէ՛ տեղական և թէ օտար տուներու։

Կը կազմէ առեւտրական և ճարտարարուեստական ընկերութիւններ և կը մասնակցի անոնց։ Կ'ընէ հանրօգուտ շինութեանց վերաբերեալ ամէն տեսակ ձեռնարկութիւններ։

دونمای عثمانیه خدمت ایلك

محتكزی محافظه ایتمك

معمولات عثمانیه‌یه رغبت كوسترمك

تجارت ملیه‌یه یاردیم ایلك ایچون

دونمای عثمانی معاونت ملیه جمعیتی منفعته چیقان

سیغاره كاغد وكبریتلرینی

ترجیح واستعمال ایتمك وظائف وطنیه‌دندر.

خصوصاً كه فیأتده هیچ فرق یوقدر.

عمومی دپوزیتوسی استانبولده قبنجیلرده نومرو ۸

بغچه قپوسنده بیوك مغازه

مغازه‌مزده هرجنس الیسه‌لك پاموق، یوك وایپك قماشلر، حاضر قادین واركك الیسه‌لری، چوجق قوسوملری، چامشیر طاقملری، لوانطه، چوراب، مندیل، دانتلا، قوردلا، اتكلیكلر، بلوزه وهدیه‌لك بیك درلو ظریف اشیا بولنورلر.

ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՇԱՄԼԸ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ, ՊԱՂՃԷ-ԳԱԲՈՒ

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին ոսկեթել, թաւիշ, քրէք տը չինէ չրլաղմանեներ, հարմանքի զգեստներ, մետաքսէ կերպասներ, ֆանթէզի զուլպաներ, ֆանէլաներ, թաշկինակներ, մետաքսէ և մուլին ձերմակեղէններ, մանրու և աղջիկներու զգեստներ, պուտներ, լէվանթա, օտար գօրգներ, եւն.։

ՀԱՃԱՐՈՒՄԵԼԻ ՏԵՍԱԿ ՆՈՒԷՐՑՈՒ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ, ՏԱՆԹԷԼԱՑԻ, ՏԱՆԹԷԼԱՑԻ, ՖԷՍՔՕՆԻ ԵՒ ԿԱՄՆԻԹԻՐԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐ ՀԱՍԱԾ ԵՆ։

22

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՈՒԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒ ՄԷՋ.

ՍԻՊԿԷՐ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ

ԻՐԱՏ ՀԱՍԱՏՈՒՆ ՇԻՆՈՒԱԾՔ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՏԵՍԻ ԵՐԻՒԵՆԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԵՐԵՔՆԵՐԻ ԵՒ ԴՈՒՏԱՌՈՅՑՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՍԻՊԿԷՐ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղեր:

Բերա, 343, Մեծ Փողոց։ Կալաթա, Մինկէր խան և Գալաթէյ 120, Պոլիս, Սուլթան Պայազիտ, Սուլթան Համամ և Ֆաթիհ Հաֆըզպաշա 64, Սկիւտար Զարիպոյի 15։ Գալաթէյ Մօտա ճանապարհ։ Մաքրիքէյ երկաթուղիի հրապարակը, Գալաթ Քէօրիպճայի փողոց 113։ Գէշիկթաշ Շիրքէթի նաւամատոյցին դիմացը, Բանկալթի, Թրամվայ ճանապարհ թիւ 57

Տնօրէնութիւն Արենդարի Ֆամար։ Կ. Պոլիս Բերա Մեծ փողոց 343

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Austro-Americana

Cie. de navigation Austro-Americana

ՈՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈՒՏԵՆԱԻ

Կանոնաւոր մեկնումներ ամէն հինգշաբթի։

Մանաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը կրկին պտուտակ ունին։ Մասնաւոր խնամք եւ է։ Նպեկարական օգտագործում և լոյս։ Մարքոնիի դրութեամբ անթել հեռագիր։ բժիշկ և դեղ ծրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Գալաթիա, Շաբաթ իսկէլէսի փողոց, Լայա Օթիրլիէն դրօթակալութեան նախկին շէնքին դիմաց և Բրիմրմ Զինիլի խան։ Ընդհ. գործակալ

ԹԷՕՏՕՐ ՔՈՒՐՄԻՃԻ

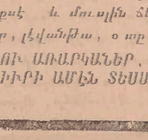

ԽՏԻՊԻԼԷԼ ՄԷՑԼԱՅՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՐԱԳ ԷՐԵԹԵԿ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՊԻՐԻՆԻՆ և ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ, ԵԼԵԿՏՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ Առաջնակարգ ճաշ.— Մեղանի գիներն ձրի

«Սարտիէ» շոգենաւը, նաւապետ Ֆինա Լ'ի, կը հանի Ալեքսանդրիայէն երկուշաբթի օր դեկտ. 4ին և պիտի մեկնի երեքշաբթի գիշեր. 5ին երեկոյեան ժամը 3ին դէպի Ալեքսանդրիա, հանդիպելով Իզմիր և Պիրէան։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

«Թէլիգրաֆ» շոգենաւը, նաւապետ Ուրլանդոս, 1911 դեկտ. 6ին հինգշաբթի օր Սուրիոյ եղերքէն հանելով, դեկտ. 9ին շաբաթ օրը կը մեկնի դէպի Կէլիպոլու, Տարանդ, Միթիլին, Իզմիր, Քիոս, Հանդոս, Մէրսին, Ալեքսանդրիա, Թարասպուլզ, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բորթ Սաիտ և Ալեքսանդրիա։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Գալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմանէթլի խան, Պոլիս՝ Վալիտէ Սուլթան խան։

ՌՈՒՍ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 14/27 Նոյ. 1911.— Պիեհեուս շոգենաւը, նաւապետ Բուլան Ղալաթիոյ քարափէն կը մեկնի Սեւաստոպոլ։

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 14)27 Նոյ. 1911.— Սամբ. Նիզոլա շոգենաւը նաւապետ Ֆրէնէր ժամը 10ին Օտէսա։

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 14/27 Նոյ. 1911.— Բորեիլոֆ շոգ., նաւ. Բոսֆանոֆ, իրեկտան Իզմիր, Քոս, Հանդոս, Մերսին, Խարբերտ, Տրիպոլիս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա Գոռ Սա տն Ալեքսանդրիա։

ՀԻՆԳՇ., 18/1 Նոյ.— Կր. Տ. Ալեքսաներ շոգենաւը, նաւապետ Թրիբոլիֆոֆ, Պոլսոյ քարափէն կը մեկնի ժամը 4ին Իզմիր, Սիմոզ, Սամոս, Օլուս, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բիպէ, Պոթում։

ՈՒՐԲԱԹ, 12)25 Նոյ. 1911.— Սամբ. Ալեքսաներ շգ., նպ. Կլեզանոֆ, Գալաթիա քարափէն կ'մեկնի իրեկտան ժամը 4ին Օտեսա։

ՇԱԲԱԹ, 19)2 դեկտ. 1911.— Ռոսրոֆ շոգենաւը, նաւապետ Պէրկ, իրեկտան ամը 4ին Տարանդ, Իզմիր, Բիրէ, Ալեքսանդրիա։

Ճամբորդի, ապրանքի տոմսակներու, ն.ն.ետ.ի համար դիմել գլխաւոր գործակատարին, ի Գալաթ Բրիմրմ խան Գալաթիա, ինչպես և Պոսպ ժամանակին, Մաքսատան դիմացը։

«او طالون دور»

قارلو اهنام

٤٥٠ بك اوغلنده خديويان پالاس قارشوسنده ٤٥٠

باجلمه عائله‌لر ایچون فوق العاده تسهیلات

حاضر واصمارلامه پوطینلر وایاق قابلری

هرجنس صاغلام لاستیكلر وقدشلق ترلكلری

تحافیه وسائر اشیای نفیسه

بش ماه وعده ایله

4—30

مغازه‌مزی برکره تشریف بیورانلر هرحالده ممنون قاله‌جقلر.

ՄԵԿԲԱՐԵ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄՈՒԻՍԹԱՖԱ ԻԲՐԱՀԻՄ ԶԱՏԷԼԻԷ՝ ԵՒ ԸՆԿԵՐՆԵՐԸ

ՊՈԼԻՍ, ՊԱՂՃԷ ԳԱԲՈՒ

Կարասիներու ճիւղ.—Սեղանի և անկողնի կազմածներ, պիւֆէներ, նստարաններ, մահճակալներ, քօնսոլներ, ժամացոյցներ, քրիսթոֆլի արծաթեղէններ և առանձին ամէն տեսակ առարկաներ։

Տկոց յատուկ.— Աթոռակներ, խաղալիկներ, օրօրոցներ եւայլն։

Կերպասներու ճիւղ.— Մետաքսեղէն և բամպակեղէն ամէն տեսակ կերպասներ, պաթիքա, քրէք տը չրն և քոսմիտցու զանազան կերպասներ։

Ձերմակեղէններու ճիւղ արանց և կանանց յատուկ. —Ներքին ձերմակեղէններ, ժիւբեր, պրուշներ, տղոց զգեստներ։

Թօշակիւթի ճիւղ.— Մետաքսէ, բուրդէ և գիպ տ'ելքօս ֆանէլա, զուլպայ, չապիկ, քրավատ, թաշկինակ, երեսի փոշի, անուշահոտ ջուր, ձեռնոց, հովանոց, խոզանակ և գաւազան եւայլն։

Զինուորականներու և ճամբորդութեան յատուկ ճիւղ. հեռադիտակներ, դիրաւ փոխադրելի մահճակալներ, պայուսակներ, արդուզարդի առարկաներ, բելերին, ներ, մեռուվներ եւայլն։

ԳԻՆԵՐԸ ՈՐՈՇ ԵՒ ԱՆՄՐՑԵԼԻ

Գաւառէն եղած յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին։ 24—52